

همایش توسعه پایدار

بسم الله الرحمن الرحيم

توسعه به معنای دقیق مفهومی خود یک اندیشه و خواسته تاریخی بشر است، با بررسی روانشناسانه انسان کشف می‌کنیم که انسان در جغرافیای زندگی خود به دنبال پیشرفت و توسعه بوده است و افزایش سطح دانش و دانایی، جغرافیا و محتوای هدف توسعه پیچیده‌تر و تکامل بیشتری پیدا کرده، هم توسعه کمی و هم توسعه محتوایی.

جستجو جهت دستیابی به توسعه همه‌جانبه و پایدار یک خواسته و خواستگاه انسانی است. انسان با اندیشه توسعه خلق شده است. زندگی می‌کند و امید بدان می‌بندد که انسان بدون حضور در بستر توسعه، انسانی است که در بستر میرایی است.

توسعه‌ای که الان در سطح بین‌المللی مشاهده می‌کنیم یک توسعه فوق‌العاده در تاریخ بشری است. رنسانس در فرانسه و حرکت‌های مترقب بر انقلابات و نهضت‌هایی که در جهان رخ داد در اروپا و آمریکای لاتین در آفریقا و آسیا یک فضایی برای جامعه بشری گشود که در این فضا توسعه بیشتری پیدا کرده، جهان را به ۲ گروه تقسیم کردند، توسعه یافته و توسعه نایافته، اما بعد از این نیز نهضت‌ها و استقلال‌هایی که بر این نهضت‌ها در جهان سیاست و اقلیم‌های تحت سلطه صورت گرفت، جهان به ۳ گروه تقسیم شد:

۱- توسعه یافته

۲- در حال توسعه

۳- توسعه نایافته

توسعه در لغت به معنای رشد در هندسه پیشرفت است، هندسه پیشرفت و جغرافیایی پیشرفت بازه‌ای است که اگر یک کشور از مبدأ صفر پیشرفت در این بازه و در این جغرافیا حرکت کند به سوی تعالی رشد قدم بردارد، آن کشور در حال توسعه است، و به اندازه فرکانس و حرکت در مسیر رشد توسعه‌ی آن معدل‌گیری می‌شود و تعیین می‌گردد روی خط صفر توسعه نایافته وسط خط صفر جغرافیا در حال توسعه و در دهه بالای بازل توسعه، توسعه یافته لقب خواهد گرفت.

توسعه اهدافی دارد: ۱ - دستیابی هرچه تمام‌تر به گستره جهانی با تکنولوژی برتر برای رفاه مدرن و تعالی الهی انسان با فرهنگ دینی، این توسعه به معنای دقیق دینی آن است. توسعه اگر زمینی تعریف کنیم توسعه‌ای است در جغرافیایی

زمین اما اگر توسعه را الهی معنا کنیم با توجه به اینکه انسان موجودی است الهی، آن وقت پیشرفت و توسعه را از دیدگاه خالق انسان برای انسان ترسیم کرده، توسعه به معنای دقیق خود با دیدگاه کارشناسانه قرآنی همه‌جانبه است.

توسعه فرایندی است که دارای جغرافیای محدودی نیست، توسعه تنها در حوزه اقلیم، اقتصاد و تکنولوژی محدود نیست.

تئوری اندیشمندی توسعه از همان زمان که طراحی شده است، چون دانشوران دینی ترسیم نکرده اند، تعریف و محدوده آن در حوزه توسعه اقلیمی، اقتصادی و مادی طراحی شده است به همین خاطر است که توسعه در دیدگاه اندیشمندان این عرصه محدود است به توسعه اقتصادی و علوم اعمار آن، درحالی که اقتصاد یکی از نیازمندی‌های انسان است که انسان بر این بستر آرام گیرد با عدالت محوری و به رشد و تعالی معنوی، اخلاقی و منطقی خود برسد. بنابراین در تعریف توسعه بین دانشمندان با هر مکتبی از مکاتب، بین خود اختلاف دارند چون دیدگاه آن‌ها نسبت به خود اختلاف دارند.

عرائض خود را حول ۵ محور محضر مبارک شما عرض می‌کنم:

۱ - تعریف توسعه

۲ - اقسام توسعه

۳ - عوامل توسعه

۴ - مکاتب اندیشه توسعه

۵ - دیدگاه امام و مقام معظم رهبری در توسعه

با این مقدمه کشف می‌کنیم که توسعه با تعریف خود در اندیشه‌های مختلف دانشوران تعریفی گوناگون دارد، تعریف دینی توسعه با تعریف غیر دینی توسعه، ماهیتاً و جوهراً متفاوت است. دانشوران توسعه‌ای که اندیشه‌های مادی دارند، توسعه را مادی تعریف می‌کنند و کسانی که متدین به اندیشه دینی دارند، توسعه را فرا دنیایی معنی می‌کنند.

توسعه اقسامی دارد، جغرافیایی و اقلیمی، توسعه ابزار و تکنولوژی، توسعه ملی و فراملی شامل توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است و توسعه فرهنگی.

توسعه در روند ایجاد و پایداری خود نیازمند اموری است:

۱ - ایجاد زیرساخت‌های توسعه در حوزه علم و فناوری و حاکمیت فرهنگ توسعه در جامعه

۲ - طراحی مدرن توسعه و تدوین تئوریک آن مثل بومی سازی توسعه

۳ - تأمین منابع توسعه انسانی و غیرانسانی، فرهنگی و ابزاری

۴ - مدیریت اجرایی توسعه مانند دولت الکترونیک و شهروند الکترونیک

۵ - تولید و اجرای طرح توسعه مدرن و جدیت،

اما همه این‌ها اگر بخواهد کارآمد باشد باید در فضای دین و دین‌مداری و خدامحوری و در بستری پاک و نورانی از فضای دین با فضای دینی باشد و این تجربه بشر است که هرگاه توسعه در بستر دین قرار گرفت تعالی آورده و هرگاه توسعه در بستر بی دینی قرار گرفت ناپایدار و دچار انحطاط و ابتذال بشر شده است.

توسعه در فضای مکاتب، اقسامی دارد، مکتب تکامل توسعه که متأثر از اندیشه‌های داروین است، مکتب نوسازی سنت، مانند رفسیلد که دارای اندیشه مدرنیته محض است. سوم مکتب مارکسیستی توسعه، چهارم مکتب کاپیتولاسیتی و توسعه بازار آزاد و جهانی شدن که بعد از جنگ جهانی دوم ایجاد شده است، پنجم مکتب کمونیستی توسعه که بعد از رنسانس ایجاد شده و ششم که این مدل توسعه از آثار و برکات این انقلاب و نظام اسلامی ایران است، مکتب دینی و الهی توسعه در همه ابعاد انسانی با نگرش فرادنیایی، بودن انسان است و توسعه از حیث بالندگی بر ۲ قسم است، پایدار و ناپایدار، با توجه به مطالب عرض شده نظریه حضرت امام و مقام معظم رهبری قطعاً مدل اخیر است که دارای این شاخص‌ها است:

۱ - دین مدارانه است

۲ - خدا محور است

۳ - مردم نگاه است

۴ - سعادت مدار است

۵ - فرا دنیایی است

۶ - فوق روز با تکنولوژی برتر است و در این اندیشه است که انسان در فضایی قرار می‌گیرد در بستر توسعه در یک فضای محیطی قرار گیرد که در رفاه کامل با عدالت اجتماعی و آزاد برای صعود به تعالی انسانی باشد.

توسعه ای ارزشمند است که: دارای شاخص‌های فوق روز توسعه باشد، پایدار و رو به سمت تعالی در این عرصه باشد، هم‌اینک ایران اسلامی با شناخت دقیق معنای توسعه و کارشناسی توسعه مدارانه جهان امروز با رویکردی که مقام معظم رهبری با طراحی چشم‌انداز ۲۰ ساله می‌رود که تمام طراحی‌ها و طرح‌های توسعه‌ای که انسان را به ابتذال می‌کشد، آن را باطل در اندیشه اندیشمندان کنند و در عرصه تحقق صحت توسعه دینی با فضایی که الان در جامعه خود دارید که آن جامعه خدا محور و دانایی مدار و عدالت محور است، با نگاهی فوق روز به انسان می‌رود که استکبار توسعه و توسعه استکباری را درهم شکنند و توسعه دینی با محوریت فرهنگ دینی با نگاه عدالت محور به جامعه و انسان، انسان را در فضایی از نور ملکوتی دین با توسعه الهی قرار دهد این یکی از بزرگ‌ترین داده‌های انقلاب ما، حضرت امام، مقام معظم رهبری و دولت خدمتگزار به جامعه بشری است.